

Sygn. akt I NO 16/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Marek Siwek

w sprawie z odwołania R. W.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 28 lutego 2018 r. Nr (...) w przedmiocie niewyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 lutego 2019 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 7 września 2017 r., R. W. – Prokurator Prokuratury Okręgowej w K., zwrócił się do Prokuratora Generalnego z wnioskiem o wyrażenie zgody na dalsze zajmowania stanowiska prokuratora po ukończeniu 65. roku życia, do czasu ukończenia 70. roku życia, tj. do dnia 6 lipca 2022 r. Do ww. wniosku odwołujący się dołączył zaświadczenie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku prokuratora.

Decyzją z dnia 28 lutego 2018 r. ((...)) Prokurator Generalny, na podstawie

art. 127 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2017 r., poz. 1767 ze zm.), w związku z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 23 ze zm.) oraz art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 38 ze zm.), nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65. roku życia przez odwołującego się.

Uzasadniając swoją decyzję, Prokurator Generalny wskazał, że w obecnym stanie prawnym zasadą jest, że z chwilą osiągnięcia określonego wieku (w przypadku kobiet – 60 lat, w przypadku mężczyzn – 65 lat), prokurator przechodzi w stan spoczynku. W ocenie Prokuratora Generalnego, odwołujący się nie wskazał w swoim wniosku żadnych szczególnych okoliczności, które miałyby przemawiać za koniecznością dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora. Ponadto w decyzji zaznaczono, że nie zachodzą szczególne okoliczności podyktowane interesem służby. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wzięto pod uwagę negatywne stanowisko zajęte w sprawie przez Prokuratora Regionalnego w R., wynikające z sytuacji kadrowej w okręgu K. oraz polityki kadrowej opierającej się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorskich. Ponadto Prokurator Generalny uwzględnił negatywną opinię Krajowej Rady Prokuratorów oraz sytuację etatowo-kadrową, nie tylko w okręgu K., ale także w pozostałych jednostkach szczebla okręgowego w skali całego kraju. Analiza potrzeb etatowych uzasadnia – zdaniem Prokuratora Generalnego – kontynuowanie polityki kadrowej, zakładającej pokoleniową wymianę kadr prokuratorskich. Podjęcie odmownej decyzji uzasadniono ponadto koniecznością stworzenia warunków dla pozyskiwania nowych kadr.

Odwołujący się, powołując się na naruszenie art. 127 § 2 ustawy – Prawo o Prokuraturze w zw. z art. 69 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych polegające na:

1. ograniczeniu się do uwzględnienia przesłanek obiektywnych, związanych z sytuacją etatowo-kadrową w okręgu Prokuratury Okręgowej w K. i w pozostałych jednostkach szczebla okręgowego w skali całego kraju oraz interesem służby ukierunkowanej na stworzenie warunków dla pozyskiwania nowych kadr

prokuratorskich, z równoczesnym pominięciem lub nieuwzględnieniem w należyтым stopniu czynników subiektywnych dotyczących odwołującego się oraz

2. na ograniczeniu się do uwzględnienia wskazanych przesłanek obiektywnych, z równoczesnym pominięciem problemów kadrowych w okręgu Prokuratury Okręgowej w K.,

wniósł o uchylenie odmownej decyzji Prokuratora Generalnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W piśmie z dnia 12 czerwca 2018 r., składając odpowiedź na odwołanie, Prokurator Generalny wniósł o jego oddalenie wobec braku uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Na wstępie rozważań dotyczących rozstrzyganej sprawy przypomnieć należy, że rozpoznając odwołanie w trybie art. 127 § 4 ustawy Prawo o prokuraturze, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do ingerencji w materialną treść decyzji Prokuratora Generalnego. Dokonanie oceny co do zasadności dalszego zajmowania stanowiska prokuratora stanowi wyłączną kompetencję Prokuratora Generalnego. Sąd Najwyższy uprawniony jest jedynie do zbadania decyzji Prokuratora Generalnego pod kątem zgodności z prawem. Zasadność takiej decyzji nie podlega kontroli ze strony Sądu Najwyższego, o ile nie miało wpływu na nią naruszenie zasady legalności, w tym użycie niedozwolonego kryterium oceny.

Wniosek odwołującego się o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora należy uznać za spełniający warunki formalne. W świetle uregulowań obowiązujących w dniu złożenia ww. wniosku, prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 67. roku życia (art. 127 § 1 ustawy – Prawo o prokuraturze w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 12 lipca 2017 r., Dz.U. z 2017 r., poz. 1452, w zw. z art. 69 § 1 w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 12 lipca 2017 r., Dz.U. z 2017 r., poz. 1452). W obecnym stanie prawnym prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65. roku życia, chyba że Prokurator Generalny wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska

prokuratora po ukończeniu ww. wieku (art. 127 § 1-3 ustawy – Prawo o prokuraturze w zw. z art. 69 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych). Pomimo że w niniejszej sprawie wniosek o zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska został złożony przez odwołującego się po ukończeniu 65. roku życia, na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 38), należy uznać go za złożony w terminie. Ponadto odwołujący się przedstawił zaświadczenie lekarskie, z którego wynika, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora.

Z kolei odmowne załatwienie wniosku odwołującego się przez Prokuratora Generalnego poprzedzone zostało zasięgnięciem opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, czym Prokurator Generalny uczynił zadość warunkom formalnym przewidzianym w art. 127 § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwość dalszego zajmowania stanowiska prokuratora stanowi wyjątek od zasady, według której z dniem osiągnięcia określonego wieku prokurator przechodzi w stan spoczynku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2003 r., III AO 25/02 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lipca 2014 r., III PO 3/14 i z dnia 15 lipca 2015 r., III PO 3/15). W tym kontekście podkreślić należy, że konieczność szczegółowego uzasadniania decyzji w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska prokuratora aktualizuje się w sytuacji, gdy wyrażając zgodę na przedłużenie zatrudnienia pomimo osiągnięcia określonego wieku, Prokurator Generalny decyduje się na odstępstwo od ustawowej zasady przejścia w stan spoczynku. Decyzja odmowna natomiast stanowi jedynie potwierdzenie normatywnej reguły, w myśl której z dniem ukończenia 65. roku życia, prokurator przechodzi – *ipso iure* – w stan spoczynku.

Jednocześnie podkreślić należy, że wnioskującemu o uzyskanie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora nie przysługuje roszczenie o przedłużenie stosunku czynnej służby prokuratorskiej, zaś w odwołaniu od negatywnej decyzji Prokuratora Generalnego odwołujący się może podważać jedynie legalność oraz zasadność motywów, które legły u podstaw podjęcia takiej

decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2004 r., III PO 60/04).

Przedłużenie stanu czynnej służby prokuratora powinno mieć na względzie w pierwszej kolejności ochronę interesu publicznego, gdy zachodzą szczególne potrzeby, nie zaś osobistego interesu prokuratora (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., III PO 2/11). W niniejszej sprawie interes publiczny, w ocenie Prokuratora Generalnego, wyraża się w konieczności kontynuowania polityki kadrowej, opierającej się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorskich. Polityka ta związana jest z jednej strony z koniecznością umożliwienia prokuratorom korzystania ze stanu spoczynku po osiągnięciu określonego wieku, z drugiej zaś z potrzebą zapewnienia etatów dla nowych kadr prokuratorskich. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wymiana pokoleniowa jest przesłanką, w oparciu o którą dopuszczalne jest podjęcie przez Prokuratora Generalnego negatywnej decyzji w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez prokuratora (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r., III PO 12/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., III PO 2/11).

Zapewnienie zrównoważonej struktury wiekowej w oparciu o odpowiednio ukształtowaną wymianę pokoleniową jest dopuszczalną przesłanką ustania stosunku pracy w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. wyrok TSUE z dnia 21 lipca 2011 r. w połączonych sprawach C-159/10 i C-160/10, G. Fuchs i P. Köhler przeciwko Krajowi Związkowemu Hesja). Z drugiej jednak strony podstawą decyzji Prokuratora Generalnego nie mogą być abstrakcyjnie ujęte względy „pokoleniowej wymiany kadr prokuratorskich”, lecz jedynie potrzeby i uwarunkowania polityki kadrowej w odniesieniu do sytuacji konkretnej jednostki organizacyjnej prokuratury (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2014 r., III PO 3/14). Dlatego też na gruncie niniejszej sprawy istotne znaczenie ma fakt, że decyzja podjęta została przez Prokuratora Generalnego w oparciu o poprzednio zasięgnięte dane na temat sytuacji etatowej zarówno w Prokuraturze Okręgowej w K., jak również w pozostałych jednostkach szczebla okręgowego w skali kraju.

W świetle powyższego nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony przez odwołującego się zarzut nieuwzględnienia przez Prokuratora Generalnego problemów kadrowych w okręgu Prokuratury Okręgowej w K. Z danych zawartych

w uzasadnieniu decyzji Prokuratora Generalnego wynika, że wszystkie etaty w Prokuraturze Okręgowej w K. pozostają obsadzone, zaś w jednostkach rejonowych podległych okręgowi K. jedynie 1 stanowisko prokuratorskie pozostaje nieobsadzone.

Na uwzględnienie nie zasługuje także podniesiony przez odwołującego się zarzut naruszenia prawa przez Prokuratora Generalnego, polegającego na ograniczeniu się do przesłanek obiektywnych (związanych m.in. z sytuacją etatowo-kadrową oraz interesem służby ukierunkowanym na stworzenie warunków dla pozyskiwania nowych kadr) z pominięciem lub nieuwzględnieniem w należyтым stopniu czynników subiektywnych dotyczących odwołującego się. Wskazane przez odwołującego się okoliczności, m.in. w postaci osiągnięć i efektywności działań; doświadczenia zawodowego i dobrego stanu zdrowia; ukończenia studiów podyplomowych; perspektywy nabycia uprawnień do nagrody jubileuszowej itd., nie stanowią szczególnych okoliczności uzasadniających konieczność dalszego zajmowania stanowiska prokuratora wbrew ustawowej zasadzie przejścia w stan spoczynku. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela stanowisko, że stan zdrowia, wiedza i doświadczenia zawodowe, odbyte szkolenia dodatkowe oraz inne okoliczności osobiste mogą okazać się niewystarczające dla uwzględnienia wniosku o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., III PO 3/15).

Przeprowadzona analiza decyzji Prokuratora Generalnego oraz zestawienie jej treści z aktami sprawy, prowadzi do wniosku, że nie została ona powzięta w sposób sprzeczny z prawem. W szczególności zaznaczyć należy, że skarżona decyzja zapadła po kompleksowej analizie sprawy w oparciu o kryteria jednoznacznie uznawane w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego za dopuszczalne. Wydając decyzję odmowną, Prokurator Generalny nie wykroczył poza granice swobodnego uznania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił odwołanie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS w zw. z art. 127 § 1 ustawy - Prawo o prokuraturze.

